

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ¹

Administration according to good governance and quality of public administration

เจษฎา สามารถ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการในจังหวัดยโสธร 2) คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในจังหวัดยโสธร 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในจังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่ในที่ทำกรปกครองจังหวัด และที่ทำกรปกครองอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร จำนวน 10 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สเปียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของที่ทำกรปกครองจังหวัด และที่ทำกรปกครองอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านนิติธรรม ด้านความมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใส ด้านคุณธรรม ตามลำดับ 2. คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในจังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ รองลงมาคือ ด้านการนำองค์การ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านการจัดการกระบวนการ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ตามลำดับ 3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของข้าราชการสังกัดที่ทำกรปกครองจังหวัด และที่ทำกรปกครองอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The objectives of this research were to know 1) administration according to the good governance of government officials. 2) Quality of government administration in Yasothon Province 3) Relationship between governance in accordance with good governance and quality of government administration in Yasothon Province sample group is an official in the provincial administrative office and the district office In Yasothon province, 10 sites were used in this research. The research tool was a questionnaire on good governance and public administration quality. The statistics used were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient analysis. The results of the research were as follows: 1. Administration according to the principles of good governance of the provincial office and the district office in Yasothon Province Overall, it's at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in every aspect. The arithmetic mean values were arranged in descending order, namely responsibility, jurisprudence, participation, Value transparency, morality, respectively. 2. Quality of government administration in Yasothon Province. Overall, it's at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in every aspect. The order of arithmetic mean values from highest to lowest were measurement, analysis and knowledge management, followed by organizational leadership. Focusing on service recipients and stakeholders The results of the operation process management Human Resources in terms of strategic planning, respectively; and the district office in Yasothon Province Overall, there was a statistically significant correlation at the .01 level.

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคสมัยที่โลกเข้าสู่ช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลง เกิดการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีที่หลากหลาย ส่งผลให้เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงมากกว่าช่วงอดีตที่ผ่านมา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในยุคนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากขึ้น โดยเป็นไปอย่างซับซ้อนและมักไม่สามารถคาดการณ์ได้ จึงเกิดเป็นผลกระทบต่าง ๆ (อำนาจ ชีรวนิช, 2553) ดังนั้น จึงพบว่าในเวลานี้และอนาคตข้างหน้า ประเทศต่าง ๆ กำลังให้ความสำคัญต่อคุณภาพในการบริหารจัดการกับความเปลี่ยนแปลง และการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดี เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศชาติ นั้น ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผล เป็นแนวทางในการจัดระเบียบ เพื่อให้สังคมของประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม

จากวิกฤติที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ดังที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดขึ้นจากความบกพร่อง ความอ่อนแอและหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กรของภาครัฐรวมไปถึงการทุจริตและการกระทำผิดจริยธรรม ในวิชาชีพซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้ 1.) การขาดกลไกและกฎเกณฑ์ที่ดีพอในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ขณะที่กลไกที่มีอยู่บกพร่อง ไม่สามารถเตือนภัยที่เคลื่อนตัวเข้ามากระทบระบบเศรษฐกิจและการเงิน อย่างรวดเร็วได้รวมทั้งเมื่อถูกกระทบแล้วยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกลไกและฟันเฟืองการบริหารงานของภาครัฐให้ทันต่อสถานการณ์ได้ 2.) ความอ่อนด้อยและถดถอยของกลุ่มข้าราชการ นักวิชาการ คนกลุ่มนี้ต้องมีบทบาท

สำคัญในการศึกษา ค้นคว้า เสนอแนะนโยบายและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบริหารประเทศ 3.) ระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการของภาครัฐ มีลักษณะที่ขาดความโปร่งใสบริสุทธิ์และยุติธรรม ส่งผลให้ตัวระบบเองไม่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสหรือช่องทางให้เกิดความฉ้อฉลผิดจริยธรรม ในวิชาชีพขึ้นได้ 4.) ประชาชนไม่มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจและร่วมแก้ไขปัญหา 5.) ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและมีการร่วมกันกระทำทุจริตอย่างเป็นกระบวนการ

ปัจจุบันหน่วยงานของรัฐหลายภาคส่วนมีการนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงานซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ในหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ ตามมาตรา 65 ระบุว่า รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560) และการกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต่อประชาชนเช่นเดียวกับการให้ประชาชนมีหน้าที่ต่อรัฐ การวางกลไกป้องกัน ตรวจสอบ และจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เต็มขนาด เพื่อมิให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรม จริยธรรมและธรรม เข้ามาใช้อำนาจในการปกครองบ้านเมืองหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจ และการกำหนดมาตรการป้องกันและบริหารจัดการวิกฤตการณ์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนได้กำหนดกลไกอื่น ๆ ซึ่งเป็นการยืนยันว่า ถึงแม้จะมีรัฐธรรมนูญที่ไม่ว่าจะก็ฉบับ หลักธรรมาภิบาลยังคงปรากฏให้เห็น จึงถือได้ว่าหลักธรรมาภิบาล เป็นหลักสำคัญที่จะนำไปใช้ในการบริหารงานภาครัฐ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการบริหารราชการให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอในปัจจุบัน (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546, การนำเอาหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลเข้ามาประยุกต์ใช้ในระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทยถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เป็นแนวทางในการกำกับดูแล สามารถดำเนินการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีจริยธรรม และยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก รวมทั้งต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานเป็นทั้งคนเก่ง คนดี มีจริยธรรม และประพฤติตนต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน ใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างมีความรับผิดชอบ และบุคลากรในองค์กรต้องมีการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมและธรรมาภิบาลต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ และแนวคิดเรื่อง "ธรรมาภิบาล" มีบทบาทอย่างมากต่อหน่วยงานภายในประเทศ ทั้งภาครัฐ และเอกชน จึงถือได้ว่า ธรรมาภิบาล (Governance) เป็นมิติใหม่ของการบริหารงานเพื่อให้ได้ระดับของคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในระดับที่มากยิ่งขึ้น

จังหวัดยโสธรได้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) เป็นการประเมินเชิงบวกที่ครอบคลุมการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐในทุกมิติ ตั้งแต่การบริหารงานของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน ตลอดจนประเมิน “ระบบงาน” โดยเฉพาะกระบวนการเปิดเผยข้อมูล กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่มีความโปร่งใส รวมถึงขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานและการให้บริการที่มีมาตรฐานและ

มีความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล รวมไปถึงจนถึงการประเมิน “วัฒนธรรม” ในหน่วยงานที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริต และประเมินแนวทางในการป้องกันการทุจริตและการป้องกันการปฏิบัติงานที่อาจจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ตลอดจนประเมินผล การปฏิบัติงานในภาพรวมที่สะท้อน ได้จากการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายนอก ซึ่งล้วนแต่มีความสำคัญและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะที่ดีในการดำเนินงานที่มีคุณธรรม และมีธรรมาภิบาลที่หน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พึงจะต้องมีและยึดถือปฏิบัติ ได้เป็นอย่างดี (ที่มา <http://www.itamua.com/criterion61.html>)

ผลการประเมินระหว่างปี พ.ศ. 2562 – 2563 (ที่มา <https://itas.nacc.go.th/report/>)

ตัวชี้วัด	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563
การปฏิบัติหน้าที่	92.27%	95.15%
การใช้งบประมาณ	85.91%	91.01%
การใช้อำนาจ	86.54%	92.36%
การใช้ทรัพย์สินของราชการ	83.59%	90.03%
การแก้ปัญหาองค์กรฯ	86.73%	91.48%
คุณภาพการดำเนินงาน	84.16%	90.75%
ประสิทธิภาพการสื่อสาร	83.50%	89.79%
การปรับปรุงระบบการทำงาน	79.90%	88.51%
การเปิดเผยข้อมูล	93.78%	77%
การป้องกันทุจริต	100%	100%
คะแนนเฉลี่ยรวม	89.62%	89.91%

จากผลการประเมินระหว่างปี พ.ศ. 2562 – 2563 เห็นได้ว่าตัวชี้วัดในด้านต่าง ๆ มีผลการประเมิน สูงขึ้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของ ข้าราชการในจังหวัดยโสธร มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการ บริหารงานของผู้บริหารองค์การให้เกิดคุณภาพ ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร ต่อไป

คำถามในการวิจัย

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการในจังหวัดยโสธร อยู่ในระดับใด

คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของข้าราชการในจังหวัดยโสธร อยู่ในระดับใด

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของข้าราชการในจังหวัดยโสธรหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อทราบคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของข้าราชการในจังหวัดยโสธร

เพื่อทราบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการในจังหวัดยโสธร

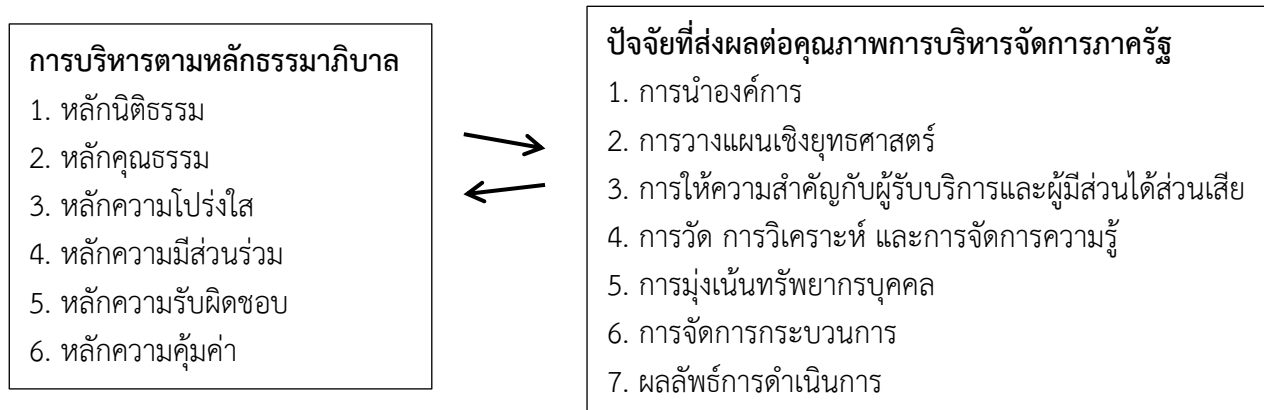
เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของข้าราชการในจังหวัดยโสธร

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของข้าราชการในจังหวัดยโสธรในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนว ความคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพในการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) รวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งที่มาของข้อมูล ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมจากแหล่งข้อมูล ดังนี้

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ บทความ วารสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เว็บไซต์ และเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในที่ทำกรปกครองจังหวัด และที่ทำกรปกครองอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร รวม 9 อำเภอ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นข้าราชการ ประกอบด้วยข้าราชการพลเรือนประเภทวิชาการ และทั่วไป รวมประชากรที่ศึกษา จำนวน 127 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้เป็นข้าราชการพลเรือนประเภทวิชาการ และทั่วไป ทั้งหมด รวม 127 คน เพื่อทำการแจกแบบสอบถาม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ปัจจัยส่วนบุคคล แบ่งออกเป็น 7 ปัจจัย

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) สถานภาพ
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) รายได้ต่อเดือน
- 6) ประเภทและระดับตำแหน่งงาน
- 7) อายุการทำงาน

ตัวแปรต้น (Explanatory Variable) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน

- 1) ด้านนิติธรรม
- 2) ด้านคุณธรรม
- 3) ด้านความโปร่งใส
- 4) ด้านความมีส่วนร่วม
- 5) ด้านความรับผิดชอบ
- 6) ด้านความคุ้มค่า

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 7 ด้าน

- 1) ด้านการนำองค์การ
 - 2) ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์
 - 3) ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย
 - 4) ด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้
 - 5) ด้านทรัพยากรบุคคล
 - 6) ด้านการจัดการกระบวนการ
 - 7) ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ
- 4) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสู่การสร้างกรอบแนวคิด จากนั้นได้สร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมกับการศึกษาในครั้งนี้ ทั้งนี้แบบทดสอบแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว โดยประกอบด้วยคำถาม จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close - ended - question) เกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 21 ข้อ

ส่วนที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 25 ข้อ

โดยในแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ได้ออกแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีคำตอบให้เลือกตามลำดับความคิดเห็น ซึ่งเลือกตอบได้เพียง

คำตอบเดียว คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และกำหนดระดับมาตราส่วนที่เป็นข้อความให้เป็น
 คำนำหน้าตัวเลข เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยกำหนดค่าระดับคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ

5. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบประเมินที่ใช้ในการ
 วิจัย มาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

5.1 ความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิง
 เนื้อหา แนวคิด สำนวนภาษา และการใช้ข้อความที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้วิจัยได้ทำการปรึกษา และตรวจสอบ
 ความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคำถามแต่ละข้อ หลังจากนั้นจึงทำการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ
 ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้เหมาะสม ก่อนนำไปทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือกับกลุ่มทดสอบ

5.2 ความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) หลังจากปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
 แล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ (Pilot test) กับกลุ่มทดสอบ โดยมี
 ลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 ราย ก่อนการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยใช้
 เทคนิคการวัดความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Internal Consistency Method) ด้วยวิธีการหาค่า
 สัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ซึ่งจะยอมรับการทดสอบเมื่อมีค่า Alpha มากกว่าหรือเท่ากับ 0.7
 (กัลยานิชย์ บัญชา, 2557) และเพื่อตรวจสอบความแม่นยำและความเหมาะสมของแบบสอบถาม
 เพื่อสามารถสื่อสารให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาคำนวณหาความ
 น่าเชื่อถือด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ได้ค่าดังนี้

ตารางค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัดตัวแปรการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	Cronbach's Alpha	N of items
ด้านนิติธรรม	0.832	3
ด้านคุณธรรม	0.759	3
ด้านความโปร่งใส	0.865	4
ด้านความมีส่วนร่วม	0.832	3
ด้านความรับผิดชอบ	0.809	4
ด้านความคุ้มค่า	0.851	4

ตารางค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัดตัวแปรคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของข้าราชการ	Cronbach's Alpha	N of items
ด้านการนำองค์กร	0.921	3
ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	0.835	3
ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	0.798	4
ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	0.866	4
ด้านทรัพยากรบุคคล	0.902	5
ด้านการจัดการกระบวนการ	0.882	3
ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ	0.756	3

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพในการเก็บข้อมูล โดยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเก็บข้อมูลมีจำนวน 127 ราย โดยจะดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

6.1 ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อเพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษา จากโครงการทวีปปัญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เรียนปลัดจังหวัดยโสธร เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรสังกัดที่ทำการปกครองจังหวัด และที่ทำการปกครองอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธรเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

6.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบประเมินชุดจริงที่ได้ตรวจสอบคุณภาพแล้วให้แก่กลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับนำมาวิเคราะห์ต่อไป

6.3 ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำคะแนนที่ได้ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบและมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ เพื่อหาค่าสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

7.1 วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย

7.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ประเภทและระดับตำแหน่งงาน อายุการทำงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

7.1.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.1.3 วิเคราะห์ระดับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้ง 7 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวัดระดับตัวแปรพิจารณาจากค่าเฉลี่ยคะแนนผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำค่าเฉลี่ยดังกล่าวมาแปรผลกับระดับของคะแนนที่ได้จากการหาจำนวนขั้นที่เท่า ๆ กัน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ย ออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981, p.78) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรที่มีอิทธิพลหรือสามารถพยากรณ์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยใช้การแจกแจงแบบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variation : Anova) หรือ F-test เพื่อหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe และโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

การแปลค่าความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ค่าสัมประสิทธิ์ 0.01 - 0.20 หมายถึง มีค่าสัมพันธ์ต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์ 0.21 - 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์ 0.41 - 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์ 0.61 - 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง
ค่าสัมประสิทธิ์ 0.81 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูงมาก

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของข้าราชการในจังหวัดยโสธร สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการในจังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านนิติธรรม ด้านความมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใส ด้านคุณธรรม ตามลำดับ

2. คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของข้าราชการในจังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ รองลงมาคือ ด้านการนำองค์การ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านการจัดการกระบวนการ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ตามลำดับ

3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของข้าราชการในจังหวัดยโสธร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูงมาก ซึ่งการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ระดับสูงมาก 2 ด้าน และระดับมาก 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ ด้านความโปร่งใสมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม ด้านความคุ้มค่า ด้านความมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านนิติธรรม ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของที่ทำกรปกครองจังหวัด และที่ทำกรปกครองอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม มีมัธยเลขคณิตต่ำที่สุด ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องโดยยึดหลักความถูกต้องดีงามเพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคมโดยเคร่งครัด และจัดฝึกอบรมในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาในสังกัด ให้มากขึ้น

2. จากการศึกษาพบว่าคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของข้าราชการสังกัดที่ทำกรปกครองจังหวัด และที่ทำกรปกครองอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีมัธยเลขคณิตต่ำที่สุด ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดทั้งในระยะสั้น และระยะยาว และมีแผนการดำเนินงานที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทุกด้าน มีการกำหนดขั้นตอน ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบชัดเจนเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการและสร้างคุณค่าต่อประชาชน ให้มากขึ้น

3. จากการศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของข้าราชการในจังหวัดยโสธรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบ ตรวจสอบได้

มุ่งประโยชน์สุขให้เกิดกับบุคลากรทุกฝ่าย และจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเป็นระบบตามกฎหมาย มีการดำเนินงานที่เป็นระเบียบ มีประสิทธิภาพ เสมอภาค และเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนรวม ตลอดจนมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

บรรณานุกรม

- (เสนห์ จุ้ยโต, มิติใหม่การบริหารธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2557), 50 - 51.)
- “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546,” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120, ตอนที่ 100 ก (9 ตุลาคม 2546) , 2.
- “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542”, in ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116, ตอนที่ 63 ง (วันที่ 10 สิงหาคม 2542), 15.
- กัลยา เนติประวัตติ. (2544). การยอมรับรูปแบบการจัดองค์การทางสังคมแบบใหม่ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในองค์กรภาครัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เจเด็ด โพธิ์ศรีทอง (2552) การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
- ชญญา ลีศัตร์พาย (2552) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจสังกัด กรุงเทพมหานครภายใต้ระบบการบริหารจัดการแนวใหม่ ตามหลักธรรมาภิบาล
- ประดิษฐ์ อุคำ. (2554). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลคำนิคมสร้อย อำเภอคำนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา รัฐประศาสนศาสตร์, มหาลัษราชภัฏชัยภูมิ.
- พระมหาพุทธิวงค์ นฤชัย (สุวรรณรัตน์). (2552). การบริหารงานของวัดตามหลักธรรมาภิบาล:ศึกษากรณีวัด ชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอบางบาล จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ พท.ม.(รัฐประศาสน ศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพโรจน์ วงศ์วิภาณนธ์ และคณะ. (มีนาคม 2552). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ“ธรรมาภิบาลในองค์กรของ รัฐ : กรณีศึกษารัฐวิสาหกิจไทย”. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556 (กรุงเทพฯ: พัฒนา ศึกษา, 2556), 597.
- วีระ ฤกษ์วานิชย์กุล. (2551). ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของราชการส่วนภูมิภาค: ศึกษา กรณีที่ทำการปกครองอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม.ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ,วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรัณย์ จันทร์ดี. (2543) หลักนิติธรรมและความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์กับการพัฒนาประชาธิปไตย: ศึกษาจาก ทรรศนคติของนายอำเภอทั่วประเทศ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.), คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแล องค์การภาครัฐตาม หลักธรรมาภิบาลของกำบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (กรุงเทพฯ: พรีเมียร์ โปร์, 2552)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.), คู่มือการปฏิบัติงานขององค์การมหาชนตามแนวทาง กำบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (กรุงเทพฯ: สหพัฒนการพิมพ์, 2548), 12-13.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, "การบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีประสิทธิภาพและ
ธรรมาภิบาล," วารสารเศรษฐกิจและสังคม 53, 3 (กรกฎาคม 2559): ไม่ ปรากฏเลขหน้า.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, "ประกาศสำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เรื่อง หลักธรรมาภิบาลของ
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ," (12 กรกฎาคม 2559).

สุธี เดชเพชร (2552) หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานเรือนจำ : กรณีศึกษาเรือนจำกลางบางขวาง.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เสน่ห์ จួយโต, มิติใหม่การบริหารธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2557), 5.

อารวย ดีเลิศ. (2549) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของพนักงานตรวจสอบภายในธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร. มหาวิทยาลัยบูรพา:ชลบุรี

อำนาจ ธีระวิช. (2553). การจัดการยุคใหม่ ฉบับสมบูรณ์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เอกชัย กี่สุขพันธ์ ปันรส มาลากุล ณ อยุธยา และสุกัญญา ทองนาค, การบริหารจัดการที่ดีตามหลัก
ธรรมาภิบาล (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), 28.

REFERENCES

- Asian Development Bank, Strategy2020 the Long-Term Strategic Framework of the Asian
Development Bank 2008–2020 (Mandaluyong City: Asian Development Bank,
2008), 14.
- California Management Review, 39(1), pp. 75-78
- Graham John and others, Principles for Good Governance in the 21st Century (Ottawa:
Institute
On Governance, 2003), 3.
- Hoy, W. K. and Miskel, C.G. (1991). Educational Administration : Theory - Research - Practiceed.
Singapore : McGraw - Hill, Inc.
- Municipal Association of Victoria, Good Governance Guide (Victoria: the Municipal Association
of Victoria, 2008), 7.
- Organization for Economic Co-operation and Development(OECD), Practical Guide to
Corporate Governance (Washington, DC: Pennsylvania Ave, 2009), 63.
- Richard M. Steers, Organizational Effectiveness : A Behavioral View (Santa Monica, CA
Goodyear, 1977), 55.
- Richard M. Steers. Organizational Effectiveness : A Behavioral View. Santa Monica, CA
Goodyear, 1977.
- Thomam G. Weiss, Governance : Good Governance and Global Conceptual and Actual
Challenges (London: THIRD World Quarterly, 2000), 795-814.
- UNDP, Corruption and Good Governance : Discussion Paper 3, Management Development
Discussion, Bureau for Policy and Programme Support (New York: United
Nations Development Programme, 1997), xiii.
- United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, What is Good
Governance (Bangkok : United Nations publication, n.d.), 1 – 3.

United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, What Is Good Governance (Bangkok: United Nations publication, n.d.), 1-3.

Villadsen Soren and others, Good Governance Decentralization and Local Economic Development (Italy: Via Catania, December 2007), 111.

World Bank, Governance and Development (Washington D.C.: The World Bank, 1992), 1.